

Quickscan natuuronderzoek

Realisatie zonneveld Bellegoor

In het kader van de Wet Natuurbescherming - soortenbescherming

Quickscan natuuronderzoek

Realisatie zonneveld Bellegoor

In het kader van de Wet Natuurbescherming - *soortenbescherming*

In opdracht van:

Ekwadraat
Postbus 827
8901 BP LEEUWARDEN
Contactpersoon: Mevr. K. Cnossen - van Esveld

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruiterweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Auteur: Bas Voerman
Collegiale toetsing: Kees Weiland
Veldwerk: Bas Voerman

Datum: januari 2020
Versie: 1

Correspondentie door Ecochore Natuurtechniek vindt uitsluitend plaats op digitale wijze of op FSC/PEFC gecertificeerd papier.

Foto voorzijde: Voormalige vuilstort 't Bellegoor met enkele struwelen.

*Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij Samenwerkingsverband Ecologie:
www.ecochore.nl*

INHOUD

INHOUD	3
1. AANLEIDING EN DOEL	4
2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 Onderzoeksmethodiek	5
2.2 Gebiedsbeschrijving	5
2.3 Geplande werkzaamheden	6
2.4 Volledigheid inventarisatie	6
3. ONDERZOEKSRESULTATEN	7
3.1 Flora	7
3.2 (Broed)vogels	8
3.3 Herpetofauna en vissen	8
3.4 Zoogdieren	9
3.5 Ongewervelden	10
4. TOETSING SOORTENBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING	11
4.1 Algemeen	11
4.2 Flora	11
4.3 (Broed)vogels	11
4.4 Herpetofauna en vissen	13
4.5 Zoogdieren	13
4.6 Ongewervelden	14
5. CONCLUSIE	15
LITERATUUR	16
BIJLAGEN	16
BIJLAGE 1: IMPRESSIE PLANGEBIED	17
BIJLAGE 2: SOORTBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING	18

1. AANLEIDING EN DOEL

Op de locatie van de voormalige vuilstort 't Bellegoor in Beltrum, is Groot Zevert voornemens een zonneveld aan te leggen. Ekwadraat is belast met de voorbereiding en ontwikkelingen van dit zonneveld.

Middels de Wet Natuurbescherming wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd. Als er plannen zijn om bepaalde (ruimtelijke) handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Door het uitvoeren van een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor kan het noodzakelijk zijn dat een ontheffing moet worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Dit is in de meeste gevallen de betreffende provincie waarin het project ligt.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in de Wet Natuurbescherming, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een quickscan natuurtoets om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Middels een quickscan wordt een indruk verkregen van de mogelijke waarden van een gebied voor flora en fauna en kan worden beoordeeld of voldoende verspreidingsgegevens van mogelijk aanwezige beschermde dieren en planten voorhanden is of dat nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties van het uitgevoerde quickscan natuuronderzoek.

2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING

Voor de quickscan is het plangebied op 13 januari 2020 door een medewerker van Ecochore Natuurtechniek bezocht om zo een verwachting uit te kunnen spreken van het voorkomen van, dan wel het gebruik maken door, beschermde dier- en plantsoorten in het gebied, zoals vermeld in de Wet Natuurbescherming, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en Rode Lijsten.

2.1 Onderzoeksmethodiek

Iedere dier- en plantgroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen. Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het plangebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het onderzoek is de locatie bezocht en zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingstabellen en verspreidingsatlassen, met waarnemingen van de locatie en directe omgeving, geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten.

Aan de hand van de resultaten van het quickscanonderzoek kan worden aangegeven of nadere inventarisaties gewenst zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en of ontheffingen in het kader van de Wet Natuurbescherming noodzakelijk zijn.

Bezoekdata	Starttijd	Weersgesteldheid	Onderzoeker
13-01-2019	dagbezoek	bewolking 7/8, droog, windkracht 3 bf - Z, 10 °C	Bas Voerman

Tabel 1: Bezoekdata en specificaties.

2.2 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Beltrum aan de Deventer Kunstweg in de gemeente Berkelland.

Het landschapstype waarin het plangebied gelegen is, wordt getypeerd als kampenlandschap; gedeeltelijk op de overgang naar heideontginningslandschap ten oosten en uitlopers van het rivierweidelandschap ten westen van de planlocatie.

Het kampenlandschap kenmerkt zich door het van oudsher vrij besloten karakter met kronkelige wegen en veel houtwallen, singels en beken. Ook de meer rechte structuren van het heideontginningslandschap zijn in de directe omgeving zichtbaar.

Het zonneveld is gepland op het glooiende terrein van de voormalige vuilstort 't Bellegoor die tot eind jaren '90 in gebruik was. Naderhand zijn de twee bulten van de vuilstort afgedekt en voorzien van een gronddek en ingezaaid met grasmengsels. Slechts pleksgewijs staan enkele kleine struwelen van sleedoorn, wegedoorn, kardinaalsmuts, veldesdoorn en dergelijke. Tussen de beide bulten ligt een asfaltweg naar Groot Zvert Vergisting op het achterste deel van het terrein. Aan Op het terrein liggen verspreid steilranden waarvan enkele zonbeschenen zijn.

Rondom de vuilstort staat een singel bestaande uit aangeplant bosplantsoen met soorten als zomereik, ruwe berk, zwarte els, hazelaar en kornoelje.

Aan de voet van de grote noordelijke bult ligt naast de geasfalteerde weg een wateropvangbekken dat ten tijde van het onderzoek gedeeltelijk watervoerend was. Het overgrote deel van het jaar staat dit bekken droog. Langs de zuidzijde van de vuilstort stroomt de Leerinkbeek.

Het gehele terrein is omgeven door hekwerk.

Zie voor gebiedsligging figuur 1 en een gebiedsimpresie in bijlage 2.

2.3 Geplande werkzaamheden

Het voornemen is een zonneveld aan te leggen op het glooiende terrein van de voormalige vuilstort. Mogelijk dat de verspreid liggende lage struwelen op de bulten worden gerooid voor de ontwikkeling. Opgaande houtopstanden of grote structuren worden niet gerooid.

De werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als *Ruimtelijke Ingrepen*. Op deze definitie is de afweging in het kader van de Wet Natuurbescherming (hoofdstuk 4) gebaseerd.

2.4 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is uitgevoerd middels een quickscan. Bij dit type natuuronderzoek wordt aan de hand van feitelijke veldwaarnemingen, literatuur en expert judgement een inschatting gemaakt van de mogelijke ecologische waarden van het gebied voor beschermde soorten planten en dieren. Hierdoor blijft het onderzoek een steekproef en zullen bepaalde soorten en functies niet zijn waargenomen, terwijl ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig kunnen zijn. Voor een compleet beeld kunnen daardoor nadere inventarisaties noodzakelijk zijn.

De verkregen verspreidingsgegevens hebben een bepaalde 'houdbaarheidsdatum' waardoor het gebruik van verspreidingsgegevens aan een maximale gebruikperiode is gebonden. Indien aanwezigheid van beschermde soorten, of schade aan deze soorten, kan worden uitgesloten, wordt veelal een bruikbaarheidsperiode van circa 5-6 jaar gehanteerd. Voor zwaar beschermde soorten als bijvoorbeeld vleermuizen en vogels, geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te kunnen gebruiken bij afwegingen voor ruimtelijke ingrepen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet drastisch is veranderd waardoor nieuwe leefsituaties kunnen zijn ontstaan. Indien hiervan wel sprake is, kan een gedeeltelijke update of volledig nieuw onderzoek noodzakelijk zijn. Deze afweging dient door een ter zake kundig ecooloog of het bevoegd gezag te worden beoordeeld.

Figuur 1. Ligging onderzoeksgebied.
Bron: Provincie Gelderland.

Uitsnede: globale contouren van het zonneveld.

3. ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het veldbezoek weergegeven. Ter aanvulling op de onderzoeksresultaten zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd voor het kilometerhok: 236-456 en omliggende uurhokken.

In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen beschreven. Voor een toelichting op de Wet Natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 2.

3.1 Flora

De voormalige vuilstort is grotendeels begroeid met een grazige vegetatie dat na het afdekken van de stort vermoedelijk is ingezaaid met een bloemrijk grasmengsel.

De aangetroffen soorten zijn veelal algemene soorten en kenmerkend voor matig rijke tot rijke en vrij intensief bewerkte gronden. Naast de diverse aanwezige grassen als rood zwenkgras, kropbaar, kweek, grote vossenstaart, glanshaver, ruw beemdgras en Engels raaigras, zijn diverse andere vaatplanten aangetroffen - zie tabel 2.

Enkele delen van het terrein worden niet jaarlijks gemaaid bijvoorbeeld nabij de enkele kleine struweelzones, rond putten en langs een leidingtracé over de grote bult. In deze zones is meer sprake van verruiging met soorten als boerenwormkruid, grote brandnetel, riet, ridderzuring en degelijke.

In de onderstaande tabel 2, is een overzicht gegeven van de aangetroffen, meest algemene of indicatieve vaatplanten.

akkerdistel	kropbaar
boerenwormkruid	kweek
Canadese fijnstraal	paardenbloem
duizendblad	paarse dovenetel
engels raaigras	ridderzuring
fluitenkruid	riet
gestreepte witbol	rode klaver
gewone braam	rood zwenkgras
gewone hennepnetel	ruw beemdgras
gewone margriet	Sint Janskruid
glanshaver	slibbladige ooievaarsbek
grote brandnetel	smalle weegbree
grote klit	speerdistel
grote vossenstaart	veldzuring
haagwinde	vogelmuur
herdersasje	vogelwikke
jacobs kruiskruid	vroegeling
kleefkruid	witte dovenetel
klein kruiskruid	witte klaver
kompassla	

Tabel 2: beknopte lijst aangetroffen vaatplanten.

Doordat voor de inventarisatie geen vlakdekkende florakartering is uitgevoerd waardoor alleen losse waarnemingen zijn genoteerd en doordat het veldbezoek in de winter heeft plaatsgevonden, zullen niet alle plantensoorten zijn gekarteerd. Binnen het gebied zijn echter geen beschermde of Rode lijstgenoteerde soorten gevonden. Aan de hand van de opbouw van de planlocatie zijn beschermde soorten niet te verwachten.

Literatuur

Binnen het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt, zijn geen beschermde plantensoorten bekend geworden. Verspreidingskaarten van Floron en verspreidingsdatabanken op internet laten geen beschermde soorten zien in deze kilometerhokken.

3.2 (Broed)vogels

Het onderzoek is uitgevoerd in de winter waardoor geen broedterritoriale soorten zijn vastgesteld. Tijdens het veldbezoek zijn soorten aangetroffen als gaai, ekster, vink en houtduif. In twee struwelen op de grote bult zijn drie nesten van ekster aangetroffen en enkele houtduivennesten. In de singel rondom het terrein zijn eveneens enkele eksternesten, houtduivennesten en mogelijke zwarte kraaiennesten waargenomen.

Door het open karakter van het plangebied, is de locatie in potentie geschikt broedgebied voor enkele soorten van grazige vegetaties als bijvoorbeeld veldleeuwerik, gele kwikstaart en graspieper. In de struweelzones op het terrein kunnen enkele soorten van struwelen een territorium bezetten waaronder soorten als grasmus, houtduif, tjiftjaf en vink. In de singel rondom het plangebied kunnen naast voornoemde soorten ook als merel, koolmees, zwartkop, grote bonte specht, zwarte kraai en dergelijke in het broedseizoen territoriaal aanwezig zijn.

Het beschermingsregime van de groep vogelsoorten is opgedeeld in 5 categorieën waarbij de nestlocaties leidend zijn. In bijlage 2 is een toelichting op de 5 verschillende categorieën en bijhorende soorten beschreven.

Categorie 1-4 soorten

Van vogelsoorten uit de categorieën 1-4 zijn geen (potentiële) broedlocaties binnen het plangebied aanwezig. Op erven en in houtopstanden in de omgeving kunnen wel enkele soorten uit deze categorieën worden aangetroffen als huismus, steenuil, kerkuil, ransuil, sperwer en buizerd.

Categorie 5 soorten

In twee struwelen binnen het plangebied zijn een drietal eksternesten aangetroffen - zie foto 1. Deze nesten zijn op 1,5 tot 2 meter hoogte aanwezig. In beide struwelen zijn eveneens eksternesten waargenomen tijdens het veldbezoek. Zeker twee van de nesten waren in vrij goede conditie waardoor kan worden gesteld dat de nesten in gebruik zijn.

In de omliggende singel zijn eveneens nesten van ekster en (vermoedelijk) zwarte kraai gevonden. Deze singels kunnen eveneens broedlocaties bieden aan soorten als koolmees, pimpelmees, spreeuw, zwarte kraai, boomkruiper, grote bonte specht en dergelijke. Er zijn geen waarnemingen of sporen van deze soorten verricht.

Literatuur

De atlas van Nederlandse broedvogels laat in het kilometerhok waarbinnen het plangebied ligt een groot aantal algemene broedvogels zien. Hierbij zijn ook enkele categorie 1-4 soorten als huismus, sperwer, buizerd, ransuil, steenuil en kerkuil.

3.3 Herpetofauna en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen soorten uit deze soortgroepen aangetroffen.

Vissen

Door het ontbreken van jaarrond watervoerende elementen zijn vissen uitgesloten.

Amfibieën

Rondom de vuilstort zijn enkele sloten aanwezig en ten zuiden van het plangebied stroomt de Leerinkbeek. Met name de sloten kunnen, mits watervoerend in het voortplantingsseizoen, een geschikt voortplantingsbiotoop vormen voor algemene soorten als bruine kikker, gewone pad en in mogelijk bastaardkikker en kleine watersalamander.

Het wateropvangbekken langs de centrale geasfalteerde weg kan eveneens, mits watervoerend in het voortplantingsseizoen, geschikt zijn voor bruine kikker en gewone pad.

Buiten de voortplantingsperiode kunnen voornoemde soorten zwerfend in het gehele plangebied worden gevonden. Voor strikt beschermde soorten zijn geen geschikte voortplantingsbiotopen binnen het plangebied of op korte afstand aanwezig.

Reptielen

Het plangebied is weinig tot niet geschikt als leefgebied voor reptielen. De singel, struwelen en enkele steilranden bieden, bij de juiste ontwikkelingen, mogelijk potentieel geschikte leefgebieden voor soorten als levendbarende hagedis en hazelworm. Van hazelworm zijn echter geen populaties op migratieafstand bekend waaruit dispersie kan optreden. Van levendbarende hagedis zijn waarnemingen bekend geworden van de locatie Op Den akker op circa 1,5 kilometer ten zuiden

van het plangebied. Bij de juiste inrichting van het plangebied kan de locatie in de toekomst geschikt leefgebied gaan vormen. In de huidige situatie is geen populatie te verwachten.

Literatuur

De verspreidingskaarten van RAVON (*Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland*) laten waarnemingen zien van enkele beschermde soorten in het kilometerhok en aangrenzende blokken waarbinnen het plangebied gelegen is. Het betreft licht beschermde soorten als gewone pad, kleine watersalamander, bruine kikker en bastaardkikker. Op circa 1 kilometer ten zuiden van het plangebied zijn waarnemingen bekend geworden van levendbarende hagedis.

3.4 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn enkele waarnemingen verricht van grondgebonden zoogdieren: mol (molshopen), holen van woelmuis (vermoedelijk veldmuis) en konijn (graafsporen).

Overige sporen of individuen van zoogdieren zijn niet gevonden.

De planlocatie, en de directe zone hier omheen, biedt diverse algemene zoogdiersoorten een potentieel geschikt leefgebied. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als: ware muizen, woelmuizen, algemene spitsmuizen, egel, konijn, haas, vos en kleine marterachtigen. Voor de minder algemene martersoorten als das, boom- en steenmarter, biedt het feitelijke gebied nauwelijks geschikt leefgebied door het ontbreken van bomen, gebouwen of geleiding. Er zijn van deze soorten dan ook geen vaste verblijfplaatsen binnen het plangebied aanwezig. De struweelzones rondom het plangebied kunnen als geschikt onderdeel in het leefgebied voor deze soorten niet geheel worden uitgesloten. Er zijn geen nesten of burchten aangetroffen. Steenmarters kunnen op omliggende erven mogelijk een verblijfplaats hebben waardoor foeragerende en zwervende dieren binnen de planlocatie niet kunnen worden uitgesloten.

De singel rondom het plangebied kan mogelijk een geschikt leefgebied vormen voor eekhoorn. Van deze soort zijn eveneens geen boomnesten gevonden.

Literatuur

Vanuit de directe omgeving zijn sinds 2010 waarnemingen bekend geworden van steenmarter en eekhoorn. Op grotere afstand zijn waarnemingen van hermelijn en wezel bekend en in 2016 is een verkeersslachtoffer gevonden van boommarter nabij het Hambroek bij Borculo op circa 3 kilometer afstand (*waarneming auteur*).

Er zijn binnen het kilometerhok geen verspreidingsgegevens bekend geworden van soorten vermeld onder Artikel 3.5 van de Wet Natuurbescherming.

Vleermuizen

Door de aanwezige ecochore¹ is het plangebied voor de meeste vleermuissoorten grotendeels niet geschikt als foerageergebied. Dit komt met name door het open karakter zonder windluwe, beschutte plekken en vlieggeleiding. Soorten als rosse vleermuis en tweekleurige vleermuis zijn minder afhankelijk van vlieggeleiding en windluwe omstandigheden waardoor deze soorten meer in open gebieden foerageren. Met name de rosse vleermuis kan dan ook binnen het plangebied en de ruime omgeving foeragerend worden aangetroffen. De tweekleurige vleermuis is dermate zeldzaam in Nederland dat aanwezigheid niet direct te verwachten is of slechts zal bestaan uit incidentele waarnemingen.

De singels rondom het plangebied vormen echter wel zeer geschikte foerageer- en geleidingzones voor verschillende soorten als bijvoorbeeld gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Enkele minder algemene soorten uit het geslacht *Myotis*, als bijvoorbeeld watervleermuis en franjestaart, zijn eveneens niet geheel uit te sluiten.

Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aanwezig doordat gebouwen of bomen ontbreken. Doordat geen gebouwen worden gesloopt en geen forse bomen worden gekapt, zullen geen verblijfplaatsen direct worden aangetast. In de singels rondom het plangebied kunnen enkele boomholten aanwezig zijn die als verblijfplaats van boombewonende soorten in gebruik zijn. Ondanks dat de meeste aanwezige bomen in de singels niet voldoende ontwikkeld zijn om geschikte, ingerotte holten te bevatten, kan dit op voorhand niet worden uitgesloten. Dergelijke boomholten zijn echter niet aangetroffen.

¹ Een ecochore is een ruimtelijk begrensde ecologische eenheid, gekenmerkt door een inwendige heterogeniteit in een halfnatuurlijk of cultuurlandschap. Een ecochore bestaat uit een verzameling ecotopen; bijvoorbeeld de verschillende aan elkaar grenzende ecotopen op en rond een erf. Samen vormen deze ecotopen een gevarieerd landschap.

Literatuur

Verspreidingsatlassen van vleermuizen laten aanwezigheid van verschillende soorten in het kilometerhok en omliggende hokken zien: watervleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en dergelijke.

3.5 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten uit deze groep aangetroffen. De locatie is niet geschikt voor beschermde of Rode Lijstgenoteerde insectensoorten. Een groot deel van de beschermde soorten leeft in vrij geïsoleerde leefgebieden met specifieke biotopen. Doordat dergelijke biotopen ontbreken is het voorkomen van beschermde ongewervelden, als libellen, vliegend hert, gestreepte waterroofkever, platte schijfhoren en dergelijke, derhalve uitgesloten.

Literatuur

In de literatuur zijn geen verspreidingsgegevens van beschermde soorten bekend geworden.

Foto 1: Eksternest in een van de struwelen op de grote bult.

4. TOETSING SOORTENBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING

4.1 Algemeen

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (WNB) van kracht. De soortenbescherming zoals in deze wetgeving is opgenomen, is de opvolger van de Flora- en faunawet uit 2002. In deze wetgeving is de bescherming van soorten opgenomen in drie artikelen:

- Artikel 3.1
- Artikel 3.5
- Artikel 3.10

Artikel 3.1 beschrijft de vogelsoorten zoals opgenomen in de Europese Vogelrichtlijn. Deze lijst omvat alle inheemse vogelsoorten. Verstoring of opzettelijke verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd. Voor vogels is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Soorten die vermeld staan in artikel 3.5 betreffen soorten die zijn opgenomen in bijlage VI van de Europese Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I en het Verdrag van Bonn. Afhankelijk van de ingreep en het effect op beschermde soorten, kunnen nadere onderzoeken met toetsing aan de wetgeving noodzakelijk zijn. Bij eventuele negatieve effecten kan een ontheffing noodzakelijk zijn. De mogelijkheid voor ontheffing wordt getoetst aan de belangen zoals opgenomen in de Europese richtlijnen. Onder dit Artikel vallen bijvoorbeeld alle soorten vleermuizen die door de vermelding op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, Europese bescherming genieten. Soorten als bedoeld onder dit artikel worden in deze rapportage aangeduid als *strikt beschermde* soorten.

Soorten die vermeld staan in artikel 3.10 zijn soorten van nationaal belang. Voor deze soorten geldt een iets milder beschermingsregime. Daarnaast zijn per provincie enkele soorten op de vrijstellingslijst geplaatst voor belangen als ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer. Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden of doelstelling, kunnen soorten binnen dit artikel zijn vrijgesteld van ontheffing of is nader onderzoek en ontheffing noodzakelijk.

Zie voor een uitgebreidere toelichting bijlage 2.

4.2 Flora

Binnen het onderzochte plangebied zijn tijdens de quickscan geen beschermde plantensoorten waargenomen. Van beschermde soorten zijn geen groeiplaatsen te verwachten en ook niet bekend geworden in de literatuur. De locatie biedt geen geschikte groeiplaatsen voor beschermde vaatplanten waardoor deze kunnen worden uitgesloten.

Aangezien beschermde soorten ontbreken is geen schade aan deze soorten te verwachten en is nader onderzoek of een ontheffing niet noodzakelijk.

4.3 (Broed)vogels

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Wet Natuurbescherming. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk.

Dit betekent dat het (opzettelijk) verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten in beginsel niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringseffect op vogels minimaal is.

Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 15 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat indien broedende vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijflocaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.

De provincie hanteert een lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' - zie ook bijlage 2. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld in 5 categorieën.

Categorie 1-4 soorten

Binnen het te ontwikkelen gebied zijn geen soorten of broedlocaties van soorten uit categorie 1-4 aangetroffen of te verwachten. De meeste soorten uit deze categorieën zijn voor de nestlocaties afhankelijk van bomen of gebouwen. Deze elementen ontbreken binnen de geplande standplaatsen van de zonnepanelen.

Zoals aangeven in paragraaf 3.2, kunnen in de omgeving op erven of houtopstanden wel enkele soorten uit deze categorieën een broedlocatie bezetten. Hierdoor kan het plangebied een onderdeel vormen in het leefgebied en bijvoorbeeld dienst doen als foerageergebied. Het ontwikkelen van een zonnepark heeft daardoor invloed op deze soorten.

De planlocatie wordt geheel omgeven door agrarische percelen. Er zijn in de directe omgeving geen grote oppervlakte dekkende elementen als forse gebouwen, verhardingen, zonneparken en dergelijke aanwezig waardoor aangenomen kan worden dat de omgeving van de onderzoekslocatie eveneens onderdeel zal uitmaken van het leefgebied van mogelijk aanwezige soorten.

Het strikte plangebied is nagenoeg geheel als extensief grasland in gebruik. Na de realisatie van het zonnepark zal het beheer eveneens vrij extensief zijn en blijft er sprake van relatieve rust. Hierdoor zal naar verwachting voor de meeste soorten geen significante verslechtering van het leefgebied optreden.

Gezien het feit dat het plangebied redelijkerwijs kan blijven functioneren als foerageergebied en bij de juiste landschappelijke inpassing met extensief beheerde soortenrijke graslandvegetaties de kwaliteit van het gebied als foerageergebied behouden kan blijven, is er geen nader onderzoek of afweging voor soorten uit deze categorie noodzakelijk.

Categorie 5 soorten

Van soorten uit deze categorie is de nestlocatie alleen beschermd indien ecologische afwegingen dat rechtvaardigen. Dit geldt met name wanneer er geen alternatieven in de directe omgeving voorhanden zijn.

Binnen enkele struweelzones zijn eksternesten aangetroffen. Eveneens zijn diverse eksternesten in de singels rondom het plangebied gevonden. Er blijven daardoor in de singels een groot aantal mogelijkheden behouden voor deze soort om nestlocaties te maken waardoor het verwijderen van de nesten op de bulten geen negatief effect zal hebben op het voortbestaan van de lokale populatie.

Eksternesten worden eveneens soms gebruikt door ransuilen om te broeden. Deze soort is opgenomen als categorie 4 soort. Van de aangetroffen eksternesten binnen het plangebied kan worden uitgesloten dat deze in gebruik zijn als nestlocatie van ransuilen. De eksternesten zitten vrij dicht boven de grond en werden op het moment van waarnemen bezocht en gerenoveerd door eksters. Ondanks dat ransuilen soms zelfs grondbroeders zijn, worden in de meeste gevallen nesten boven in bomen gebruikt. Eveneens zijn geen sporen aangetroffen die kunnen duiden op het gebruik door ransuilen. Er kan daardoor redelijkerwijs worden aangenomen dat de nesten momenteel alleen door eksters in gebruik zijn.

Voor de overige soorten uit deze categorie kan worden aangenomen dat er binnen het plangebied geen broedlocaties aanwezig zijn. De soorten uit deze categorie zijn met name afhankelijk van (boom)holten en gebouwen. Dergelijke broedlocaties ontbreken in het plangebied. In de omliggende singels en op erven in de omgeving kunnen wel broedlocaties aanwezig zijn waardoor foeragerende vogels binnen het plangebied kunnen worden aangetroffen. Voor deze soorten zal echter geen significante verslechtering optreden door de geplande ontwikkelingen waardoor de duurzame instandhouding van de populaties niet in het geding is.

Hierdoor zijn voor soorten uit deze categorie geen nadere afwegingen noodzakelijk.

In het plangebied is geen nader onderzoek voor vogelsoorten noodzakelijk.

4.4 Herpetofauna en vissen

De enkele (tijdelijk) watervoerende sloten langs de randen van het plangebied en het wateropvangbekken binnen het plangebied, vormen potentieel voortplantingsbiotoop voor algemene amfibieën. Reptielen zijn binnen het plangebied niet te verwachten.

Amfibieën

De mogelijk aanwezige amfibieën zijn juridisch in te delen in twee groepen.

- Vrijgestelde soorten
- Niet vrijgestelde soorten.

Vrijgestelde soorten

Door provincie Gelderland zijn enkele amfibieënsoorten op de vrijstellingslijst geplaatst. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen voor het opzettelijk doden of vangen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen. Dit geldt voor de hier (mogelijk) aanwezige soorten als bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en bastaardkikker. Wel geldt ook voor deze soorten de algehele zorgplicht waardoor geadviseerd werkzaamheden in watervoerende elementen buiten de voortplantingsperiode of onder ecologische begeleiding uit te voeren.

Niet vrijgestelde soorten zijn niet te verwachten binnen het plangebied.

Vissen en reptielen

Er zijn geen beschermde vissoorten of populaties van reptielen binnen het plangebied aanwezig.

Binnen het plangebied zijn enkele algemene, beschermde amfibieën niet uit te sluiten. Er zullen echter geen watervoerende elementen worden gedempt waardoor geen potentiële voortplantingsbiotopen verdwijnen. Eveneens blijft het plangebied na inrichting geschikt landhabitat. Doordat kan worden aangenomen dat er geen sprake is van verslechtering van de kwaliteit van het leefgebied voor deze soorten, is er geen nadere afweging of ontheffing noodzakelijk.

4.5 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het onderzoek zijn enkele sporen aangetroffen van woelmuizen, mol en konijn. Naast deze aangetroffen soorten kunnen in het plangebied verschillende beschermde soorten (Artikel 3.10 WNb) worden aangetroffen als bijvoorbeeld: ware muizen, woelmuizen, (algemene) spitsmuizen, egel en vos. Deze (mogelijk) aanwezige soorten staan vermeld op de vrijstellingslijst van de provincie waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen en geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Daarnaast zijn verblijfplaatsen van de *niet vrijgestelde* kleine marterachtigen, steenmarter en eekhoorn (Artikel 3.10 WNb) mogelijk in de ruime omgeving in houtopstanden en op erven aanwezig. Verblijfplaatsen van das en boommarter zijn binnen het plangebied en op korte afstand niet aanwezig. Van deze laatste soorten zijn sporadisch zwerfende dieren in de omgeving van het plangebied niet uitgesloten. De impact op deze soorten zal daardoor redelijkerwijs niet significant zijn waardoor geen nadere afweging noodzakelijk is.

Voor mogelijk in de omgeving aanwezige kleine marterachtigen, steenmarter en eekhoorn kan worden gesteld dat het gebied, ondanks het plaatsen van zonnepanelen, potentieel geschikt blijft om te foerageren.

Gezien het bovenstaande kan worden gesteld dat er geen negatief effect te verwachten is op het leefgebied of op individuen van beschermde soorten waardoor geen nadere afweging ten aanzien van deze soorten noodzakelijk is.

Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken, en er geen significant negatieve effecten te verwachten zijn op strikt beschermde soorten, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Door de voorgenomen ontwikkelingen zullen geen verblijfplaatsen verdwijnen en zullen geen grote negatieve ingrepen in de foerageerkwaliteit of vliegroutes plaatsvinden. Ook zal geen sprake zijn van toename van verlichting waardoor vleermuizen in de directe omgeving geen negatieve effecten ondervinden van de ontwikkelingen.

Zoals in paragraaf 3.4 aangegeven kan het plangebied wel door rosse vleermuizen gebruikt worden als foerageergebied. Gezien de opbouw van het landschap in de ruime omgeving kan echter redelijkerwijs worden gesteld dat het plangebied niet als *essentieel* foerageergebied is aan te merken. Eveneens kan redelijkerwijs worden aangenomen dat het plangebied door het toekomstige extensieve graslandbeheer en landschappelijke inrichting, kan blijven functioneren als foerageergebied.

Gezien het bovenstaande is geen nader onderzoek naar of ontheffing voor vleermuizen noodzakelijk.

4.6 Ongewervelden

Het gebied is niet geschikt als voortplantings- en leefgebied voor beschermde en Rode lijstgenoteerde vlinders, libellen en overige insecten. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn op het biotoop.

Voor de groep ongewervelden zijn geen nadere maatregelen noodzakelijk.

5. CONCLUSIE

Het voornemen is een zonneveld aan te leggen op het glooiende terrein van de voormalige vuilstort 't Bellegoor. Mogelijk dat de verspreid liggende lage struwelen op de bulten worden gerooid voor de ontwikkeling. Opgaande houtopstanden of grote structuren worden niet gerooid.

Op de planlocatie is een natuuronderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Aan de hand van de hierdoor verkregen gegevens, aangevuld met literatuuronderzoek, is een goed beeld ontstaan van de waarde van het plangebied voor beschermde dier- en plantsoorten.

Flora

Beschermde soorten ontbreken binnen het plangebied waardoor geen schade aan deze soorten te verwachten is en geen nader onderzoek of een ontheffing noodzakelijk is.

Vogels

In het plangebied is geen nader onderzoek voor vogelsoorten noodzakelijk.

Het verwijderen van een drietal aanwezige eksternesten in de struwelen zal geen significant negatief effect hebben op de duurzame instandhouding van de lokale populatie eksters waardoor geen nadere afweging of ontheffing noodzakelijk is.

Indien de fysieke werkzaamheden *binnen* het broedseizoen worden uitgevoerd (globaal genomen binnen de periode 15 maart-15 juli), kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord of nesten worden vernield doordat enkele soorten als broedvogel niet zijn uit te sluiten. Dit dient door een ecooloog te worden beoordeeld.

Herpetofauna en vissen

Binnen het plangebied zijn enkele beschermde amfibieën niet uit te sluiten. Doordat echter alle watervoerende potentiële voortplantingsbiotopen behouden blijven en er redelijkerwijs geen sprake is van verslechtering van de kwaliteit van het leefgebied voor de soorten, is er geen nadere afweging of ontheffing noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten uit deze groep aanwezig. Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken en er geen negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde soorten, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Voor vleermuizen is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Ongewervelden

Voor de groep ongewervelden zijn geen nadere maatregelen noodzakelijk.

LITERATUUR

- www.natuurloket.nl
- www.minlnv.nl
- www.gelderland.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.verspreidingskaart.nl
- www.ravon.nl
- www.floron.nl / rode lijst vaatplanten 2014.

- H. Limpens et al. 1997; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij.
- Drs. E.J. Weeda et al. 2003; Nederlandse Ecologische Flora - Wilde planten en hun relaties. KNNV-uitgeverij.
- Sierdsema H. 1995. Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen. SBB-rapport 1995-1, SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. SBB/SOVON, Driebergen/Beek-Ubbergen.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Impressie plangebied

Bijlage 2: Toelichting Wet Natuurbescherming - soortenbescherming

BIJLAGE 1: IMPRESSIE PLANGEBIED

1. Asfaltweg tussen beide bulten van de voormalige vuilstort.
2. Foto vanaf de zuidelijke bult richting Groot Zevert Vergisting.
3. Singel langs de zuidelijke grens van het plangebied.
4. Wateropvangbekken aan de voet van de grote bult nabij de asfaltweg.
5. Struweelzone op de grote bult.
6. Grote bult met enkele struwelen.
7. Verruigde leidingzone op de grote bult.
8. Zicht op de zuidelijke (kleine) bult.

BIJLAGE 2: SOORTBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING

Sinds 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Hoofdstuk 3 van de Wet Natuurbescherming regelt de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn in principe verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de *intrinsieke waarde* van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen waarin van iedereen wordt geacht voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is vastgelegd in *Artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming*.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten een zorgplicht. Deze is vastgelegd in Artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de onderstaande artikelen met verbodsbepalingen van toepassing:

- Artikel 3.1
- Artikel 3.5 en 3.8 lid 5
- Artikel 3.10

§ 3.1 - Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8 - lid 5

5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - i. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ii. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - iii. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - iv. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten - nationaal

Artikel 3.10

2. Overminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
3. Artikel 3.8 (ontheffingen voor soorten genoemd in Artikelen 3.5 *Red.*), met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraaftplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
4. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Ontheffing en Vrijstellingsregeling

Wanneer beschermde soorten, zoals bedoeld onder Artikel 3.1, 3.5 en 3.10, voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door het bevoegd gezag. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de bepalingen in de Wet Natuurbescherming. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Wet Natuurbescherming.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd en dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. In de meeste gevallen zal dit de betreffende provincie zijn. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de betreffende Artikelen.

Elke provincie heeft een soortenlijst gepubliceerd waarin soorten, zoals bedoeld in Artikel 3.10, in die betreffende provincie zijn vrijgesteld voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud.

Vogels

Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Wet Natuurbescherming beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Wet Natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 3.1. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 lid 2 jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

● Boomvalk	(<i>Falco subbuteo</i>)
● Buizerd	(<i>Buteo buteo</i>)
● Gierzwaluw	(<i>Apus apus</i>)
● Grote gele kwikstaart	(<i>Motacilla cinerea</i>)
● Havik	(<i>Accipiter gentilis</i>)
● Huismus	(<i>Passer domesticus</i>)
● Kerkuil	(<i>Tyto alba</i>)
● Oehoe	(<i>Bubo bubo</i>)
● Ooievaar	(<i>Ciconia ciconia</i>)
● Ransuil	(<i>Asio otus</i>)
● Roek	(<i>Corvus frugilegus</i>)
● Slechtvalk	(<i>Falco peregrinus</i>)
● Sperwer	(<i>Accipiter nisus</i>)
● Steenuil	(<i>Athene noctua</i>)
● Wespandief	(<i>Pernis apivorus</i>)
● Zwarte wouw	(<i>Milvus migrans</i>)

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragscode

Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkeling kan een vrijstelling van de verbodsbepalingen mogelijk zijn als u handelt conform een goedgekeurde gedragscode. Het kan gaan om handelingen in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Zo is het onder de Wet Natuurbescherming mogelijk om via een gedragscode Europees beschermde vogel- en andere diersoorten vrij te stellen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, mits er sprake is van een bij respectievelijk Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn genoemd belang. In een gedragscode is beschreven hoe zorgvuldig gewerkt wordt opdat schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum beperkt. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden.

Voor meer informatie over de toepassing van de Wet Natuurbescherming: zie de brochure van het ministerie van Economische Zaken: "Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen" - 3 december 2016.

